

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Statsråden

Arbeids- og sosialkomiteen i Stortinget
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

19/2127-

09. juli 2019

Svar til Stortinget - Representantforslag 169 S (2018–2019) om arbeidsvilkår foran anbudsregimer

Jeg viser til representantforslag 169 S (2018–2019) fra stortingsrepresentantene Audun Lysbakken, Solfrid Lerbrekk, Torgeir Knag Fylkesnes og Sheida Sangtarash om arbeidsvilkår foran anbudsregimer.

Forslagsstillerne viser til at deler av privat tjenesteytende sektor er spesielt anbudsutsatt, og at det er behov for et sterkere vern av arbeidstakerne i denne sektoren. Renhold, vaktjenester og veivedlikehold er særlig trukket fram. Representantene har fremmet forslag som dels knytter seg til arbeidsmiljølovens regler ved virksomhetsoverdragelse (forslag 1 og 2), og som dels er mer generelt utformet (forslag 3 og 4). Selv om forslaget retter seg mest mot bruk av anbud mellom private, mener representantene også at offentlig sektor skal avstå fra å konkurranseutsette renholdstjenester (forslag 5).

Jeg deler representantenes syn om at det er utfordringer i deler av privat tjenesteytende sektor. Renholdsbransjen er et eksempel. I denne bransjen er det derfor iverksatt en rekke tiltak for å bedre arbeidstakernes lønns- og arbeidsvilkår, og bidra til like konkurransevilkår. Allmenngjøring av tariffavtaler er et viktig virkemiddel i denne sammenhengen.

Lovgivningen om virksomhetsoverdragelse (arbeidsmiljøloven kapittel 16) har til formål å beskytte arbeidstakernes rettigheter når virksomheten eller deler av den overdras til en annen arbeidsgiver. Hovedregelen er at arbeidstakerens individuelle rettigheter og plikter skal overføres uendret til den nye arbeidsgiveren. Dette gjelder imidlertid med visse modifikasjoner der de individuelle lønns- og arbeidsvilkårene følger av tariffavtale. Reglene om virksomhetsoverdragelse gjennomfører EUs regler om arbeidstakeres rettigheter ved virksomhetsoverdragelser, og er utformet slik at hensynet til arbeidstakernes behov for vern

av eksisterende lønns- og arbeidsvilkår på den ene side, balanseres mot hensynet til arbeidsgivers behov på den annen side.

Reglene om virksomhetsoverdragelse forutsetter at det er tale om overføring av en selvstendig økonomisk enhet som beholder sin identitet etter overføringen. De nærmere grensene er trukket opp i rettspraksis. Anbudsprosser, for eksempel skifte av leverandører, vil noen ganger kunne innebære en virksomhetsoverdragelse med den konsekvens at reglene i kapittel 16 kommer til anvendelse, i andre tilfeller ikke. I noen tilfeller avtales det også mellom partene at reglene om virksomhetsoverdragelse uansett skal legges til grunn helt eller delvis.

Jeg oppfatter forslag 1 slik at reglene i kapittel 16 skal gis anvendelse i de nevnte bransjene også i tilfeller av anbudsutsetting som *ikke* er en virksomhetsoverdragelse, slik at arbeidstakerne gis rett til å få overført arbeidsforholdet til virksomheten som vinner anbudet. Forslag 2 forstås slik at den nye arbeidsgiverens adgang til å reservere seg mot å overta overdragerens tariffavtale, bør begrenses.

Forslagsstillerne beskriver ulike utfordringer, primært i renholdsbransjen, som dels handler om manglende etterlevelse av gjeldende regelverk om lønns- og arbeidsvilkår, og dels om andre utfordringer i konkurranseutsatte, arbeidsintensive bransjer.

Jeg stiller meg tvilende til om endringer i reglene om virksomhetsoverdragelse er et hensiktsmessig virkemiddel for å møte disse utfordringene. Det er viktig å avveie arbeidstakernes rettigheter mot virksomhetenes autonomi når det gjelder muligheten til å innrette seg i markedet for å sikre hensiktsmessig og lønnsom drift. Etter min vurdering vil det på dette området være mer hensiktsmessig med virkemidler som bidrar til like konkurransevilkår, slik som krav om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter, i samspill med tiltak som styrker etterlevelsen av gjeldende regelverk og reduserer markedet for useriøse aktører. I tillegg er det viktig å øke organisasjonsgraden, særlig i utsatte bransjer. Det er nedsatt en egen arbeidsgruppe med partene om dette. Generelt er dette temaer regjeringen jobber løpende og målrettet med, sammen med partene i arbeidslivet, bl.a. innenfor rammen av strategien mot arbeidslivskriminalitet

Med hilsen

Anniken Hauglie